

**Językowo-kulturowy obraz wartości
w życzeniach przesyłanych
na okolicznościowych kartach pocztowych**

Daniel Dzienisiewicz

**Językowo-kulturowy obraz wartości
w życzeniach przesyłanych
na okolicznościowych kartach pocztowych**

Polsko-rosyjskie studium porównawcze

Poznań 2024

Projekt okładki:
Wydawnictwo Rys

Recenzja:
dr hab. Andrzej Sitarski

Copyright by:
Daniel Dzienisiewicz

Copyright by:
Wydawnictwo Rys

Korekta:
Sebastian Surendra

Wydanie I
Poznań 2024

ISBN 978-83-68006-43-8

DOI 10.48226/978-83-68006-43-8

Wydawnictwo Rys
Dąbrówka, ul. Kolejowa 41
62-070 Dąbrówka
tel. 600 44 55 80
e-mail: tomasz.paluszynski@wydawnictworys.com
www.wydawnictworys.com

Spis treści

Wstęp	11
1. Karta pocztowa – podstawowe zagadnienia	15
1.1. Wynalezienie i początki funkcjonowania kart pocztowych.....	16
1.2. Karty pocztowe na ziemiach polskich	17
1.3. Karty pocztowe w Rosji przedrewolucyjnej i w ZSRR.....	18
2. Problematyka aksjologiczna	21
2.1. Pojęcie <i>wartości</i>	21
2.2.1. Typologia wartości zastosowana w książce	27
2.2. Typologie wartości.....	23
2.3. Wartości deklarowane przez współczesnych Polaków i Rosjan.....	28
2.4. Wartości w zwierniku kultury – wymiary kultur narodowych G. Hofstede oraz koncepcja kultur wysoko- i niskokontekstowych E.T. Halla ...	30
3. Językowy obraz świata i jego elementy.....	37
3.1. Językowy obraz świata – historia i rozumienie pojęcia.....	37
3.2. Pojęcia wykorzystywane w badaniu	42
3.2.1. Punkt widzenia i perspektywa	42
3.2.2. Profilowanie	43
3.2.3. Faseta	44
3.2.4. Konotacja	45
3.2.5. Stereotyp i prototyp.....	45
3.2.6. Konceptualizacja.....	47
3.2.7. Metafora kognitywna.....	47
3.2.8. Kolekcja	48
4. Życzenia jako przedmiot badań	51
4.1. Pragmalingwistyczna charakterystyka życzeń.....	51
4.2. Struktura formuł życzeń w języku polskim i rosyjskim	55
5. Metodologia badań.....	59
5.1. Problematyka i cel pracy. Hipoteza robocza.....	59
5.2. Motywacja.....	61
5.2.1. Korpus wiadomości przesyłanych na kartach pocztowych	64
5.2.1.1. Gromadzenie i opracowywanie materiału. Transkrypcja i anotowanie	64
5.2.1.2. Charakterystyka korpusu.....	67
5.3. Terminologia i procedury badawcze.....	71
6. Udział poszczególnych typów wartości w treści życzeń	75
6.1. Typy wartości występujących w treści polsko- i rosyjskojęzycznych życzeń	75

6.1.1. Wartości transcendentne.....	75
6.1.2. Wartości poznawcze.....	76
6.1.3. Wartości estetyczne.....	77
6.1.4. Wartości moralne	77
6.1.5. Wartości społeczne.....	79
6.1.6. Wartości tradycyjne.....	80
6.1.7. Wartości witalne.....	81
6.1.8. Wartości personalne	81
6.1.9. Wartości prestiżowe	82
6.1.10. Wartości odczuciowe	83
6.1.11. Wartości materialne.....	86
6.1.12. Wartości ogólne.....	87
6.2. Charakterystyka wartości werbalizowanych w treści polskojęzycznych życzeń	88
6.2.1. Życzenia urodzinowe.....	88
6.2.2. Życzenia imieninowe.....	91
6.2.3. Życzenia wielkanocne.....	94
6.2.4. Życzenia bożonarodzeniowe.....	97
6.2.5. Życzenia noworoczne	100
6.3. Charakterystyka wartości werbalizowanych w treści rosyjskojęzycznych życzeń	102
6.3.1. Życzenia składane z okazji Dnia Kobiet.....	102
6.3.2. Życzenia pierwszomajowe.....	105
6.3.3. Życzenia składane z okazji Dnia Zwycięstwa	108
6.3.4. Życzenia składane z okazji Rocznicy Rewolucji Październikowej	110
6.3.5. Życzenia noworoczne	113
6.3.6. Życzenia urodzinowe.....	116
6.4. Podsumowanie	120
7. Kolejność werbalizowania wartości w treści życzeń.....	129
7.1. Polskojęzyczne formuły życzeń.....	133
7.1.1. Życzenia urodzinowe.....	133
7.1.2. Życzenia imieninowe.....	136
7.1.3. Życzenia wielkanocne.....	139
7.1.4. Życzenia bożonarodzeniowe.....	142
7.1.5. Życzenia noworoczne	145
7.2. Rosyjskojęzyczne formuły życzeń.....	148
7.2.1. Życzenia składane z okazji Dnia Kobiet.....	148
7.2.2. Życzenia pierwszomajowe.....	151
7.2.3. Życzenia składane z okazji Dnia Zwycięstwa	155
7.2.4. Życzenia składane z okazji Rocznicy Rewolucji Październikowej	158
7.2.5. Życzenia noworoczne	160
7.2.6. Życzenia urodzinowe.....	164
7.3. Podsumowanie	167

8. Konceptualizacje wartości zawarte w tekstach życzeń.....	171
8.1. Polskojęzyczne formuły życzeń.....	171
8.1.1. Wartości transcendentne.....	171
8.1.2. Wartości poznawcze.....	175
8.1.3. Wartości moralne	175
8.1.4. Wartości społeczne.....	176
8.1.5. Wartości tradycyjne.....	178
8.1.6. Wartości witalne.....	180
8.1.7. Wartości personalne	185
8.1.8. Wartości prestiżowe	186
8.1.9. Wartości odczuciowe	187
8.1.10. Wartości materialne.....	202
8.1.11. Wartości ogólne.....	204
8.1.12. Podsumowanie	206
8.2. Rosyjskojęzyczne formuły życzeń.....	215
8.2.1. Wartości poznawcze.....	215
8.2.2. Wartości estetyczne.....	216
8.2.3. Wartości moralne	217
8.2.4. Wartości społeczne.....	220
8.2.5. Wartości witalne.....	225
8.2.6. Wartości personalne	232
8.2.7. Wartości prestiżowe	233
8.2.8. Wartości odczuciowe	237
8.2.9. Wartości materialne.....	256
8.2.10. Wartości ogólne.....	258
8.2.11. Podsumowanie	262
8.3. Wnioski	270
Wnioski końcowe.....	273
Bibliografia	279
Streszczenie.....	291
Summary	293
Резюме.....	295